

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ,
okres RYCHNOV NAD KNĚŽNOU
JANA VÝRAVY 219, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ**

**Školní vzdělávací program
pro zájmové vzdělávání
Školní družina**

„Jací jsme, takové budou naše děti“ (Johann Gottfried von Hender)

OBSAH

- I. Identifikační údaje zařízení
- II. Charakteristika zařízení
- III. Konkrétní cíle
- IV. Délka a časový plán vzdělávání
- V. Formy vzdělávání
- VI. Obsah vzdělávání
- VII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami
- VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání
- IX. Popis materiálních podmínek
- X. Popis personálních podmínek
- XI. Popis ekonomických podmínek
- XII. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- XIII. Zveřejnění školního vzdělávacího programu pro školní družinu
- XIV. Přílohy školního vzdělávacího programu pro školní družinu

I. Identifikační údaje zařízení

- **název:** Základní škola, České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou
- **adresa:** Základní škola, České , Jana Výravý 219, 517 71 České Meziříčí
- **právní forma:** příspěvková organizace
- **ředitel školy:** Ing. Petr Hrnčíř
- **IČO:** 75017571
- **mobil:** 494 661 277, 731 002 178
- **e-mail:** kocourkova@zscm.cz
- **web:** www.zscm.cz

Koordinátor ŠVP pro ŠD: Bc. Lenka Kocourková

Pedagogická rada projednala dne: 24. 06. 2021

Směrnice nabývá platnosti ode dne: 01. 09. 2021

Směrnice nabývá účinnosti ode dne: 01. 09. 2021

Podpis ředitele školy:

razítko školy:

II. Charakteristika zařízení

Školní družina je zřízena na základě zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky, pravidly a zásadami pedagogiky volného času.

Cílová skupina: žáci I. stupně, přednostně žáci 1. tříd

Kapacita školní družiny: 120 žáků

Počet zaměstnanců: 3

Maximální počet účastníků v oddělení je 30.

Poslání zařízení:

Školní družina realizuje a zajišťuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost v době mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Hlavním posláním naší školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace. Vedeme žáky k osvojování základních hodnot, utváříme a prohlubujeme vztah k životnímu prostředí. Vedeme žáky k tvořivosti a estetičnosti. Respektujeme individuální schopnosti každého žáka.

Mimo zájmové činnosti plní školní družina částečně také funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. Cílem zájmového vzdělávání školní družiny je podporovat aktivní odpočinek žáků a odstraňovat duševní únavu. Nenásilnou a zábavnou formou rozvíjíme schopnosti žáků, povzbuzujeme je ke všem činnostem a dáváme prostor jejich tvořivosti.

Podílíme se také na kulturních a společenských akcích školy.

Školní družina by měla být:

- Místem pro zájmové vyžití dětí.
- Místem pro regeneraci sil žáků po vyučování.
- Místem pro rozvíjení tvořivosti.
- Místem pro posilování sebevědomí.
- Místem pro radost.
- Místem pro komunikaci vychovatelek s rodiči.

Činnost vychovatelek vychází z požadavků pedagogiky volného času.

III. Konkrétní cíle

- rozvoj žáka, jeho učení a poznávání
- získání všeobecného zájmového vzdělání
- osvojování základů hodnot, na nichž je založena demokratická společnost
- získávání osobní samostatnosti
- vybavování žáka kompetencemi k trávení volného času
- uplatňování znalostí o životním prostředí, o jeho ochraně a bezpečnosti a ochraně zdraví

Hlavní cíl:

- Smysluplně naplňovat volný čas žáků a podporovat jejich zdravý tělesný, duševní, sociální a duchovní rozvoj v souladu s klíčovými kompetencemi a posilovat jejich kompetence v oblasti trávení volného času.
- Cílem je vytváření a zkvalitňování podmínek pro poskytování nabídky zájmového vzdělávání žáků se zaměřením na klíčové kompetence s participací rodičů a pedagogů na naší

činnosti.

Dílčí cíle:

- Posilovat kompetence žáka k účelnému a smysluplnému trávení volného času tak, aby směřovaly k jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji a učení, vybudování zdravého sebevědomí, sebejistoty a vytvářely základy pro schopnost jednat v duchu žádoucích lidských, morálních a estetických hodnot.
- Vést žáka k otevřené komunikaci a spolupráci v kolektivu i s pedagogy.
- Usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho potenciální talent, nadání, potřeby, zájmy a schopnosti.
- Pozitivně motivovat k dobrovolnému přijetí stanovených činností.
- Podporovat vlastní iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dáváme možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i evaluaci programu, dále pak podporovat žáky v logickém uvažování a při řešení problémů.
- Zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, a respektují individuální zájmy a potřeby žáků.
- Vést k umění využívat získané poznatky a dovednosti v praxi při řešení problémů.
- Podporovat pozitivní představu o sobě i druhých, schopnost projevit pochopení, toleranci a empatii.
- Naučit žáky aktivně využívat svůj volný čas, rozvíjet svůj zájem (oblíbenou činnost) i talent.
- Získávat nové poznatky, zkušenosti, dovednosti i návyky, realizovat se v kolektivu ostatních žáků a umět se adaptovat v různém typu kolektivu a prostředí.
- Rozvíjet u dětí schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých. Vést děti k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem a jejich kulturám.

IV. Délka a časový plán vzdělávání

Provoz družiny:

- ranní provoz – před vyučováním od 6:30 do 7:10 hodin
- odpolední provoz – po vyučování do 16:00 hodin

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před začátkem vyučování, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Časové rozvržení a uspořádání činností školní družiny se řídí požadavky psychohygieny.

Žák je přijímán do školní družiny na dobu jednoho školního roku. Školní vzdělávací program je koncipován na celkovou dobu vzdělávacího cyklu pro žáky I. stupně základní školy (pět let) a jednotlivá výchovně-vzdělávací témata jsou diferenciována dle věku žáků.

Rámcová skladba zaměstnání

Odpočinkové a individuální činnosti (11:05 – 12:45)

- odstraňování únavy žáků z vyučování, relaxace (dle jejich individuálních potřeb)
- relaxační cvičení, navozování a vytváření pohody žáků
- odpočinkové a relaxační aktivity na koberci
- prohlížení obrázků, četba knih, časopisů, poslech hudby, pohádek
- stolní hry, hry s hračkami, společenské hry, hrátky se slovy, konverzace, vyprávění
- hudební a hudebně-pohybové chvílky
- aktivity zaměřené na rozvoj intrapersonální inteligence, sebereflexe, sebehodnocení

Zájmové a rekreační činnosti (12:45 – 14:30)

- **sportovní**
 - aktivity zaměřené na rozvoj tělesně-kinestetické inteligence
 - kolektivní hry a soutěže
 - netradiční sporty
 - průpravná cvičení, tělovýchovné chvílky
 - posilování tělesné zdatnosti
 - upevňování morálních vlastností, potlačování nesportovního chování (fair-play)
 - vštěpování zásad bezpečnosti a hygieny při sportovních aktivitách, vytváření kladných citových vztahů v týmu
 - pohybová aktivita na čerstvém vzduchu s přihlédnutím k počasí a zdravotnímu stavu
 - tělovýchovné chvílky, míčové hry
 - soutěživé hry, pohybové hry, konstruktivní a tematické hry
 - pobyt venku
- **přírodovědné a environmentální**
 - aktivity zaměřené na rozvoj přirozené inteligence
 - rozvoj zájmu o přírodu
 - práce s atlasy, vyhledávání informací o živé a neživé přírodě (knihovna, PC)
 - výchova k ohleduplnému a šetrnému přístupu k přírodě, ochraně životního prostředí
 - pozorování přírody a jejích proměn
 - třídění a zpracování odpadů (sběrové akce)
 - nauka o počasí
 - péče o zeleň a rostliny v budově a areálu školy
- **estetické**
 - využívání rozličných metod a prvků výtvarné, hudební, literární a dramatické výchovy
 - probouzení zájmu o četbu, poslech a dramatizaci
 - rozšiřování vědomostí a dovedností v oblasti kresby, malby, pracovních dovedností
 - práce s přírodninami a netradičními materiály
 - montáže a demontáže stavebnic
 - využívání poznatků získaných ve škole, jejich aplikace v praxi
 - vedení k samostatné tvořivé práci, rozvoj kreativního myšlení

- rozvoj řeči a komunikace
 - ohleduplné chování, tolerance odlišností (věkových, pohlavních, rasových, ...)
 - hygiena, péče o zdraví, bezpečnost práce
 - rozvíjení hudební, hudebně-pohybové
- **sebeobslužné činnosti (průběžně)**
 - upevňování dopravních znalostí
 - dodržování zásad osobní hygieny
 - seznamování se zásadami zdravého životního stylu
 - seznamování se zásadami péče o své zdraví a vlastní zevnějšek
 - péče o vlastní věci
 - seznamování se zásadami první pomoci, prevence proti úrazům
 - zásady stolování
 - úklid pracoviště po ukončení jednotlivých činnosti

Hygiena a svačina (14:30 – 14:45)

Příprava na vyučování (15:00 – 16:00)

- procvičování a upevňování probraného učiva
- čtení z čítanek
- vyhledávání nových informací (internet, PC)
- výukové programy na PC

Vychovatelka při výběru zaměstnání přihlíží k počasí, může přihlédnout i k zájmu dětí a žáků v oddělení. Vždy však především vychází ze školního vzdělávacího programu a z jeho rozpracování do konkrétních vzdělávacích plánů.

Celoroční plán školní družiny v jednotlivých měsících.

Září – téma měsíce: Naše škola, naše družina.

- seznámení dětí s Vnitřním řádem ŠD
- vzájemné seznámení, navazování nových přátelství
- poznávání školy, jejího okolí, obce
- upevňování hygienických návyků, sebeobsluha v jídelně, v šatnách
- vycházky – orientace v obci
- pohybové a sportovní hry na hřišti

Říjen – téma měsíce: Barevný podzim.

- pozorování změn přírody na podzim – vycházky
- sbírání přírodnin
- podzimní výzdoba prostor družiny a školy
- zásady zdravé výživy (ovoce a zelenina)
- pouštění draků
- podzimní svátky – Dušičky a Halloween
- stavění lesních domečků z přírodnin

Listopad – téma měsíce: Proměny přírody.

- besedy o ročních obdobích
- zvířata v lese – povídání, kreslení
- umístění krmítka pro ptáky
- hry v tělocvičně
- vědomostní soutěže (Riskuj, AZ kvíz, Chcete být milionářem)
- turnaje ve stolních hrách
- výzdoba třídy a chodeb „Těšíme se na zimu“
- lidské tělo, zásady první pomoci, prevence úrazů

Prosinec – téma měsíce: Vánoční čas.

- vánoční zvyky a tradice
- Vánoce ve světě
- vánoční besídka ve družině, rozbalování dárků, posezení u vánočního stromečku
- pečení perníčků
- čertovský rej – odpoledne plné her a zábavy
- staročeské Vánoce
- adventní zpívání – koledy

Leden – téma měsíce: Bude zima, bude mráz.

- novoroční předsevzetí – správná holka, správný kluk
- vycházky, pozorování zimní přírody, stopy zvířat ve sněhu
- zimní radovánky se sněhem
- soutěže ve zpěvu
- hrajeme divadlo
- turnaje ve stolních hrách

Únor – téma měsíce: Cesta ke zdraví.

- moje tělo, moje zdraví, otužování
- relaxační cvičení
- lidské tělo, zásady první pomoci, prevence úrazů
- Karneval – zábavné odpoledne
- zvyky a obyčeje – masopust
- míčové hry v tělocvičně

Březen – téma měsíce: Kniha je náš přítel.

- návštěva obecní knihovny
- výstavka oblíbených knih
- Vítání jara
- jarní výzdoba chodeb a tříd
- zdobení a výroba kraslic
- didaktické hry

Duben – téma měsíce: Máme rádi zvířata.

- vycházky do přírody – příchod jara
- domácí mazlíčci, zvířata v ZOO, ve volné přírodě
- Velikonoce – svátky jara, zvyky a tradice
- Den Země – úklid okolí školy, hry s ekologickou tematikou
- dopravní výchova – pravidla silničního provozu, jízda zručnosti na kole
- Čarodějnice – odpoledne her a kouzlení, opékání párků

Květen – téma měsíce: Jsme veselé děti.

- poznáváme léčivé byliny
- práce s atlasem rostlin
- státní svátky v květnu
- týdenní projekt – „Moje maminka“
- relaxace v přírodě
- soutěž „O krále kuliček“, malování na chodník

Červen – téma měsíce: Jsme veselé děti.

- Den dětí – zábavné odpoledne
- pobyt v přírodě
- „koloběžkiáda“
- prstem po mapě – vlastivědné soutěže
- památky v okolí
- sportovní pětiboj
- bezpečnost o prázdninách

V. Formy a metody vzdělávání

1) **Pravidelné činnosti** – představují zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání

2) **Příležitostné činnosti** – výchovné, vzdělávací, zájmové a tematicky rekreační činnosti organizované nepravidelně dle potřeb dětí a možností školní družiny (soutěže, karneval, diskotéka, výlety...). Základem účastníků jsou přihlášení žáci, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci či další zájemci.

3) **Spontánní činnosti** – spontánní aktivity žáků, volné hry, hry ranní družiny, činnosti při pobytu venku, průběžné činnosti – rozhovory apod., odpolední klidové činnosti

4) **Hromadné činnosti** – vychovatel vystupuje jako hlavní realizátor výchovné činnosti, nepředpokládá se významnější spolupráce žáků

5) **Skupinové činnosti** – žáci jsou rozděleni do skupinek, v nichž zpracovávají zadaná či společně soutěží

6) **Individuální a individualizované činnosti** – sebeobslužné činnosti, příprava na vyučování, individuální činnosti žáků, konzultace, vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, řešení tematických úkolů. Práce s integrovanými dětmi – pomoc, podpora, povzbuzení, možno i formou diferenciac žáků (např. z hlediska věku a pohlaví)

7) **Projekty** – zapojení do školních projektů, tvorba vlastních tematických projektů

8) **Organizační formy výchovy v mimoškolním prostředí** – vycházky, exkurze, výstavy, ...

VI. Obsah vzdělávání

Vzdělávací oblasti základního vzdělávání:

- Člověk a jeho svět
 - určeno pro 1. stupeň – Místo kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitosti přírody
 - Člověk a jeho zdraví
- Jazyk a jazyková komunikace
- Matematika a její aplikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

Průřezová témata základního vzdělávání:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Detailní obsah činností je uveden v příloze „Program výchovných a vzdělávacích činností ŠD

VII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných a mimořádně nadaných žáků

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními)

Při stanovení podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je školní družina v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a § 16-19 zákona č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a na některé další zákony.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je (dle stupně a charakteru jejich znevýhodnění či postižení) při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Školní družina respektuje individualitu žáků, vytváří přiměřené prostředí pro jejich všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogičtí pracovníci s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu jsou žáci začleňováni do volnočasových aktivit.

Při plánování a realizaci vzdělávání těchto žáků je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení všech žáků bereme ohled na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě potřeby je možnost spolupráce s odbornými pracovišti.

B. Podmínky pro vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pro rozvoj talentovaných a nadaných žáků nabízí školní družina doplňkové aktivity dle zájmu těchto jedinců. K dispozici jim jsou například všeobecně rozvíjející didaktické hry či možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určeným vyšším věkovým skupinám.

Ve školní družině se individuálně věnujeme žákům mimořádně nadaným, především umožněním dalšího rozvíjení jejich individuálních zájmů. Nabízíme aktivity zaměřené na rozvoj jejich tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emoční inteligence.

VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O zařazení žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy po dohodě s vedoucí vychovatelkou. K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. a 2. ročníku. Žáci 3. ročníku jsou přijímáni do naplnění kapacity družiny. Nejvyšší počet účastníků v jednom oddělení školní družiny je 30. Žáci jsou přijímáni v tomto pořadí:

1. žáci 1. ročníku
2. žáci 2. ročník
3. žáci 3. ročníku - zájemci do naplnění kapacity

Přednostně budou přijímáni žáci pracujících rodičů a žáci dojíždějící.

Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška (zápisní lístek) a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce. Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Denní provoz školní družiny stanoví ředitel školy po projednání se zřizovatelem.

Účastníci jsou povinni řídit se pokyny vychovatelky.

Své ošacení a aktovky odkládají žáci školní družiny na určené místo. Věci, které je možno zaměnit, je nutné označit. Případnou ztrátu či záměnu hlásí žáci ihned vychovatelce. Za hry, knihy, hračky i jiné pomůcky odpovídá kolektiv žáků, kterému byly přiděleny. Vychovatelka neodpovídá za přinesené hračky a mobilní telefony.

Každý žák je povinen řídit se i ve školní družině pravidly školního řádu. Při nedodržení školního řádu nebo vnitřního řádu školní družiny budou podle charakteru provinění učiněna výchovná opatření.

Rodiče nebo zákonní zástupci žáka sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu z družiny v řádně vyplněném zápisním lístku. Odchylky od docházky a další změny v průběhu školního roku sdělí rodiče vychovatelkám písemně co nejdříve.

Před odchodem je žák povinen hlásit svůj odchod vychovatelce.

Z vážných důvodů může být žák ze školní družiny uvolněn i před stanovenou dobou odchodu, ale pouze na písemné vyžádání rodičů. Žádost musí obsahovat datum, jméno žáka, hodinu odchodu, zda jde sám nebo s doprovodem (uvést osoby, které mohou žáka vyzvedávat) a podpis rodičů. Na telefonickou žádost nelze žáka uvolnit.

Odchody s jinou osobou než je uvedena na zápisním lístku, budou umožněny pouze na základě písemného prohlášení rodičů.

V případě, že žák není ze školní družiny vyzvednut dle času uvedeného na zápisním lístku nebo do 16,00 hodin, vychovatelka zjistí telefonicky důvod a počká na příchod náhradního doprovodu žáka. Při opakovaném problému bude škola kontaktovat příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Vedoucí vychovatelka může po dohodě s ředitelem školy a po projednání se zákonným zástupcem žáka rozhodnout o jeho vyloučení ze školní družiny, pokud tento soustavně porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje školní družinu nebo z jiných závažných důvodů.

S řádem školní družiny seznamuje vychovatelka na začátku školního roku rodiče zapsaných dětí i děti samotné. Žáci jsou rozděleni do oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů.

Doklad o ukončení školního roku ve školní družině se nevydává.

IX. Popis materiálních podmínek

Pro každodenní činnost využívá školní družina vlastních prostor. Tyto se nacházejí v přístavbě školy, která je s hlavní budovou propojena spojovací chodbou. Součástí těchto prostor jsou dvě samostatné herny, pracovna a vlastní sociální zařízení. K ukládání oděvů a obuvi slouží žákům šatny, které přísluší jejich třídě.

Herny jsou pokryty částečně kobercem, kterého děti využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při relaxaci a odpočinkových činnostech. V pracovně, která je využívána k výtvarným a pracovním činnostem, je podlaha opatřena podlahou z PVC, což umožňuje snadné udržování pořádku a čistoty.

Oddělení jsou vybavena nábytkem a dalším zařízením, které odpovídají požadavkům bezpečnosti a zároveň jsou přizpůsobeny věkovým zvláštnostem dětí mladšího školního věku. Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobná cvičební nářadí jako např. skákací gummy, relaxační míče, švihadla, kuželky apod. Vše je umístěno tak, aby si žáci hračky mohli brát i ukládat samostatně. Jsou určena pravidla pro jejich využití a péči o ně.

Pro zájmové a rukodělné činnosti je vyčleněna samostatná místnost vybavená stolkou a židlemi. K dispozici mají děti pastelky, voskovky, papír a jiný výtvarný materiál. Žáci se také podílejí na výzdobě prostor družiny, chodeb a jiných míst v budově školy (výzdoba je obměňována a sleduje práce účastníků v ročních obdobích).

Pro poslechové činnosti využíváme CD přehrávač. Při práci s různými výukovými programy využívají žáci počítač nebo notebook.

Pro pobyt venku má školní družina k dispozici tělovýchovný areál školy – hřiště s umělým povrchem, asfaltové a travnaté hřiště, školní dvůr a také dětské hřiště, jež je osazeno certifikovanými herními prvky (houpačky, skluzavky, prolézačky, pískoviště). K dispozici mají děti také zahradní nábytek – lavičky a stolkou. Pro venkovní aktivity si mohou děti vybrat různé sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, skákací gumy, pálky na soft tenis, badminton, hokejky, chůdy, koloběžky apod.

K uskutečňování zájmových činností je možno využívat odborných učeben v budově školy – tělocvična, cvičná kuchyňka, počítačová učebna, učebna s interaktivní tabulí. Užívání těchto prostor je ošetřeno pravidly bezpečnosti.

Další péče o materiální vybavení sleduje doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, sportovní a rekreační činnosti.

X. Popis personálních podmínek

Vedení školy prosazuje vhodnou personální politiku, personální řízení s cílem dosáhnout optimálních pracovních výsledků. K tomu patří mimo jiné nábor a výběr vhodných pracovních sil s požadovaným stupněm vzdělání.

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky s úplným středním nebo vysokoškolským vzděláním v oblasti vychovatelství, resp. Pedagogiky volného času. Podílí se také na dalších činnostech školy, jsou iniciátory a průvodci účastníka při zájmovém vzdělávání.

Osobnostní kompetence vychovatelky:

- Má vysokou míru empatie
- Má kvalitní morálně-volní vlastnosti
- Má organizační schopnosti
- Umí vytvořit příznivé klima
- Zná a umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit
- Dokáže vybranými aktivitami v účastnících vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti
- Zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti
- Zvládá základní manažerské dovednosti

Vedoucí vychovatelka je prostředníkem pro předávání informací mezi školou a školní družinou.

Spolupráce vychovatelek s učiteli:

- vzájemný respekt
- spolupráce při pedagogických radách
- vzájemná výměna zkušeností
- konzultace spojené s řešením výchovných problémů

Spolupráce se zákonnými zástupci (formy):

- individuální rozhovory
- písemný kontakt

Ve vztazích mezi vychovateli a zákonnými zástupci panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Spolupráce je založena na partnerství.

Vychovatelky chrání soukromí rodiny a zachovávají profesní mlčenlivost.

Vychovatelky jednájí se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně a nezasahují do života a soukromí rodiny.

XI. Popis ekonomických podmínek

Škola účelně a hospodárně využívá finanční prostředky ze státního rozpočtu a prostředky na provoz z rozpočtu zřizovatele.

Na základě §11 vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, stanovil ředitel školy za žáka ve školní družině měsíční poplatek 100, -Kč (po dohodě se zřizovatelem může být měněn).

Za pobyt dětí ve ŠD je vybírán poplatek, jehož výši stanovuje ředitel školy. V případě dlouhodobé nemoci dítěte, pobytu v lázních apod. bude poplatek na základě žádosti zákonného zástupce vrácen. Pokud za žáka není zaplacen poplatek, ředitel školy může rozhodnout o jeho vyřazení z družiny od prvního dne dalšího měsíce.

Poplatek se platí ve stanovených termínech:

v měsíci září – - za první pololetí

v měsíci lednu – za druhé pololetí

Poplatky jsou vybírány v hotovosti vychovatelkami školní družiny.

Úplata za zájmové vzdělávání účastníka je určena – na nákup výtvarných potřeb, pomůcek, hraček a dalšího vybavení školní družiny.

Na písemnou žádost může být úplata snížena nebo prominuta, pokud:

a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách,

c) nebo účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

O poskytnutí prominutí nebo částečném snížení úplaty rozhoduje ředitel školy ve správním řízení. Prominutí či snížení úplaty není nárokové.

Školní družina využívá vícezdrojové financování – kromě základních zdrojů (MŠMT a zřizovatel školy) může čerpat finance i z dalších zdrojů, např. Sdružení rodičů při ZŠ, sponzorské dary atd. V budoucnu plánujeme využít i zdroje dotační politiky.

V případě písemného odhlášení dítěte ze ŠD (stěhování, změna rodinných podmínek apod.) je částka s poměrným krácením vrácena zpět zákonným zástupcům dítěte.

XII. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Družina vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje účastníky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duchovní, duševní a sociální pohody. Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální.

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností. Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Školním řádem Základní školy
- Vnitřním řádem Školní družiny
- Vnitřními řády specializovaných učeben

Účastníci zájmového vzdělávání jsou na začátku školního roku poučeni o bezpečnosti BOZ. Při všech aktivitách dbají vychovatelky zásad BOZP, vykonávají přímý dozor, jsou neustále přítomné v oddělení.

Vnitřní řád obsahuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně-patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání,
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů – tj. dle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých),

- bezpečné pomůcky,
- ochrana účastníků před úrazy,
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů (např. zpracování a zveřejnění provozních řádů keramických dílen, tělocvičen, kuchyněk); pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti)
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc.

Při provozu ŠD jsou každoročně učiněna všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno.

V případě úrazu účastníka je ve školní družině umístěna vybavená lékárnička, která slouží k poskytnutí první pomoci. V případě úrazu jsou neodkladně o této situaci informováni zákonní zástupci účastníka (telefonní čísla zák. zástupců jsou uvedena na zápisním lístku a v přehledu Výchovně-vzdělávací práce).

V případě úrazu jsou účastníci opětovně poučeni o prevenci i zásadách bezpečnosti.

Psychosociální podmínky:

Přístup k dítěti je založen na vstřícném a partnerském vztahu, ve kterém převažuje důvěra. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou. Preferovány jsou hravé a tvořivé činnosti.

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima - otevřenost a partnerství v komunikaci,
- úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému,
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti,
- všestranný prospěch dítěte je hlavním momentem v činnosti,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení - respekt k individualitě účastníků, hodnocení
- v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba,
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,
- řízení a provádění i následné hodnocení,

Vychovatelka zodpovídá v době pobytu žáků ve ŠD (od příchodu do jejich odchodu ze ŠD dle skutečností uvedených na zápisním lístku) za jejich bezpečnost a plní povinnost dohledu nad nezletilým.

XIII. Zveřejnění školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Školní vzdělávací program vydává ředitel školy a zveřejní ho na přístupném místě ve školském zařízení. Na nástěnce u školní družiny a na webových stránkách školy. Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii.

XIV. Přílohy školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání

Program výchovných a vzdělávacích činností školní družiny.

PROGRAM VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Tematické okruhy, návrhy činností, rozvíjené kompetence.

1. **kompetence k učení**
2. **kompetence k řešení problémů**
3. **komunikativní kompetence**
4. **sociální a občanské kompetence**
5. **činnostní a občanské kompetence**
6. **kompetence k trávení volného času**

Čísla 1 – 6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou rozvíjeny nebo posilovány

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke kladnému vztahu k učení.
- Motivujeme, aby práci dokončili.
- Napomáháme ke kladení otázek a hledání odpovědí.
- Snažíme se, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáky vedeme k zapojení do pravidelné činnosti a soutěží podle svých schopností a dovedností.
- Motivujeme žáky, aby žáci uvažovali o nesrovnalostech, hledali vlastní řešení, která si mohou ověřit v praxi.
- Napomáháme k rozlišení správných a chybných řešení.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za své činy a k jejich zdůvodnění.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné vzájemné komunikaci se spolužáky, s vychovateli, s dospělými ve škole i mimo ni.
- Podporujeme přátelské vztahy v dětském kolektivu.
- Vedeme k používání vhodných gest, pohybů, intonace.
- Snažíme se o obohacení slovní zásoby a ovládnutí řeči tak, aby si uměli navzájem naslouchat.
- Podporujeme žáky, aby si uměli vhodně vybírat komunikační prostředky.

Kompetence sociální a interpersonální

- Vedeme žáky, aby se podíleli na vytvoření plánů, vlastní činnosti a hodnocení.
- Snažíme se, aby se naučili tolerovat odlišné názory a vytvářeli si správnou představu o sobě samých.
- Posilujeme pocit zodpovědnosti.
- Dbáme na to, aby uměli odhadnout vhodné a nevhodné chování, spolupracovali a respektovali jiné.

Kompetence činnostní a občanské

- Dbáme na to, aby znali svá práva, ale i své povinnosti, dodržovali pravidla slušného chování.
- Vedeme žáky, aby se chovali zodpovědně, dbali na své zdraví i bezpečnost ostatních.
- Rozvíjíme a obohacujeme tradice, zvyky.
- Posilujeme péči o životní prostředí.

Kompetence k trávení volného času

- Vedeme žáky, aby se uměli orientovat ve smysluplném trávení času a aby si uměli vybrat ze zájmové činnosti, rozvíjeli své zájmy a posilovali je

I. MÍSTO, KDE ŽIJEME

NÁŠ DOMOV

U nás doma

- vyprávíme o životě naší rodiny 3,4,5
- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný čas 4,6
- co kdo dělá v naší rodině – kresba, malba, koláž 3,6
- dramaticky ztvárňujeme rčení „všude dobře, doma nejlépe“ 1,2,3,4

Náš dům

- popisujeme dům, byt, ve kterém bydlíme, jeho vybavení a zařízení 2,3,4
- stavíme náš dům z konstruktivních stavebnic, kartonových cihliček 2,3,5
- stavíme a malujeme dům, ve kterém bychom chtěli v budoucnosti bydlet 2,3,4
- zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další zařízení vystřihujeme z barevných papírů, dokreslujeme 2,3,4,6
- zjišťujeme, v jakých domech bydlí děti jiných kultur a národností, vyprávíme si o bydlení v cizích zemích 1,2,3,4

ŠKOLA

Naše škola

- procházíme školou, hledáme orientační body, abychom nebloudili 1,2,6
- zjišťujeme, co se skrývá v odborných učebnách, kabinetech 1,2,6
- besedujeme s ředitelem školy 1,3,5
- zjišťujeme, kdo všechno ve škole pracuje 1,3
- navštívíme školní kuchyň, vidíme, jak a kde se připravují obědy 1,6
- zkusíme vařit jednoduchá jídla ve cvičné kuchyni 1,2,6
- poznáváme, co se nám v naší škole líbí, co bychom chtěli změnit – ilustrace 1,6
- výtvarně navrhujeme ideální hernu, která by se nám líbila 1,6
- vymýšlíme a kreslíme logo jednotlivých oddělení školní družiny 1,6
- s následným výtvarným zpracováním zjišťujeme, jakých národností a kultur jsou žáci, kteří navštěvují naši školu a jaké vhodné speciální podmínky potřebují pro úspěšné absolvování základní školy, vymýšlíme, jak jim pomoci v integraci do našich podmínek 1,2,3,4
- společně sepisujeme normy a sankce chování ve školní družině 1,2,3,4,5
- hrajeme krátké hry zaměřené na vytváření pozitivního klima ve školní družině 1,2,3,4,5

Škola – budova

- tvoříme papírové a kartonové modely školy a jejího okolí 2,6
- kreslíme a malujeme budovu školy 2,5,6

Cesta do školy

- vedeme rozhovory o cestě do školy a domů, o bezpečnosti na cestě 1,2,3,4
- dramaticky ztvárňujeme zásady pro bezpečnou cestu 1,2,3,4
- poznáváme dopravní značky v našem okolí, procházíme ulicemi, určujeme značky 1,2,6
- sledujeme dodržování pravidel silničního provozu, uvědomujeme si příčiny nehod při jejich porušování 1,3,5
- soutěžíme ve znalosti dopravních značek a pravidel – kvízy, testy 1,5,6
- vyrábíme dopravní značky a nacvičujeme na hřišti pohyb v dopravním provozu 1,2,3,4,5
- hrajeme si na dopravní policisty a na chodce 2,3,5

Dopravní prostředky

- vydáváme se na cestu na autobusové nádraží, popisujeme cestu, čteme v jízdním řádu 1,3
- výtvarně zpracováváme prostředky hromadné dopravy 1,3
- poznáváme a napodobujeme zvuky dopravních prostředků 1,3
- hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, jsme v různých rolích – dítěte, dospělého, revizora a přemýšlíme nad významem těchto rolí 1,2,3,4,5
- zjišťujeme, jaké by mělo být správné vybavení kola, účastníme se besedy s ukázkami 1,6

NAŠE OBEC

Obec, ve které žijeme

- vymezujeme pojmy vesnice a město, rozdíly ve skupinách výtvarně zpracováváme a potom prezentujeme, na vycházkách hledáme zajímavosti (budovy, sochy, památné stromy, nápisy) a zjišťujeme jejich význam na základě imagince kreslíme místa, která se nám líbí 1,2,3,4,5
- ideální město skládáme kolektivně z obrázků a dílů stavebnic 1,2,4
- uskutečňujeme navrhované stavby města z kostek 2,4,5
- přemýšlíme a diskutujeme nad tím, co se nám v obci líbí/nelíbí a proč, co bychom chtěli změnit a co pro to musíme udělat 1,2,3,4,5
- kreslíme dominanty obce, tvoříme budovy z krabic 1,5,6

Historie naší obce

- navštívíme obecní úřad, kreslíme zážitky 1,3,5,6

- čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu	1,3
- hledáme místa, o kterých jsme četli	2,6
- vymýšlíme ilustrace k přečteným pověstem, příběhům a pohádkám	1,6
- drammatizujeme jednotlivé příběhy	1,6
- chodíme na vycházky	3,5,6
- besedujeme se staršími spoluobčany o tom, jak se žilo dřív	1,3
- učíme se staré lidové párové a skupinové tance	1,2,3,4,5
- na základě příběhů, vypravování a besed srovnáváme dřívější hodnoty s těmi dnešními	1,2,3,4
- kreslíme znak a prapor obce, povídáme si o jeho historii, heraldice	1,5,6
Návštěvníci	
- hrajeme si na průvodce naší obcí, popisujeme cestu k obecnímu úřadu, poště, kinu, lékárně, do obchodu	1,2,3,4,5
- seznámení s prací obecního úřadu, exkurze a beseda se zaměstnanci	1,2,3
- víme co a kde je obřadní síň, co je vítání občánků	1,3,4,5
- seznámení s funkcemi – pošty, knihovny, lékárně atd.	1,3,4,5
- všechna místa postupně podle možností navštěvujeme	1,3,4,5
- povídáme si o institucích v naší obci, malujeme, co jsme viděli a zažili	1,3,4,5,6
Ztráty a nálezy	
- scénkami ztvárňujeme, jak se zachovat, kdybychom se ztratili	1,2,3
- co uděláme, když najdeme malého kamaráda, který se ztratí	2,3,5
- vymýšlíme řešení pro to, jak se zachovat v případě ztráty cizince a jak mu nejlépe pomoci	1,2,3,4
- předcházíme tomu, abychom se ztratili tím, že hledáme orientační body na vycházkách	5,6
- hrajeme si na ztráty a nálezy – peněženka, doklady, klíče	1,3,5
Povolání	
- přemýšlíme nad významem všech zaměstnání pro společnost	1,2,3,4
- vedeme rozhovory o tom, kde v obci pracují a co dělají hasiči, lékaři prodavači, řidiči, zedníci	1,2,6
- kreslíme, čím bychom chtěli být	1,3
- zjišťujeme, co musíme umět pro vybranou profesi	1,4,5
- uskutečňujeme exkurze do hasičské zbrojnice, podniků	1,5
- pantomimicky předvádíme různá zaměstnání	2,3,4
- hrajeme hru – „myslím na povolání“	1,2,3,4
Jsme básníci, zpěváci, novináři	
- skládáme a hledáme písničky o naší obci, o našem kraji, naší vlasti, soutěžíme ve zpěvu	1,3,5
- zakládáme družinový časopis	1,2,3,4
- připravujeme soutěž ve znalostech o naší obci – historie, současnost, zajímavosti	1,2,3
- skládáme básničky – téma naše obec	1,5
V knihovně	
- navštěvujeme knihovnu, zkoumáme knižní žánry, vyhledáváme určité publikace	1,2,3,5,6
- besedujeme s knihovnicí o oblíbených knihách	1,3,4
- čteme si pověsti a příběhy z našeho kraje	1,6
- vyrábíme obal na knihu, vytváříme záložky do knihy	1,6
- vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi, zkoušíme vyrobit knihu	1,3,5
- chystáme výstavku oblíbených knih k měsíci knihy v březnu	1,2,3
- hrajeme loutkové divadlo	1,3,4
Na poště	
- posíláme dopis, hrajeme si na „doručovatele“	1,2,3,4
- vydáváme se na exkurzi na poštu	1,2,4
- navrhujeme poštovní známky s místními motivy	2,4,5
- píšeme pohled, kupujeme známku	2,3,4
- píšeme dopisy svým známým, kamarádům, blízkým	1,2,3,4,6
Jsme objevitelé	
- na vycházkách hledáme zajímavá místa, historické budovy, staré domy, pak je malujeme	2,3,5,6
- stavíme krajinu z písku, větviček, přírodnin	2,3,5
- chodíme na krátké výlety po okolí (plánujeme cestu, občerstvení, kontrola lékárníčky)	1,6
OKOLÍ	
Cestou necestou	
- seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se je poznávat	1,2,3
- učíme se ve dvojicích určovat světové strany	2,6
- na vycházce se orientujeme podle zakreslených značek	3,4,5
- hrajeme stopovanou s cílem seznámení se s okolím	1,2,3,4,5
- uspořádáme výlet dopravním prostředkem a procvičujeme orientaci v okolí	3,4
Dopravní výchova	
- učíme se základům dopravní výchovy	1,3,5,6

- víme, jaké má být vybavení cyklisty (helma), jezdíme jízdy zručnosti na školním hřišti	1,2,6
- učíme se dopravní značky	1,5,6
Jsem Čech, vím, odkud jsem	
- cestujeme prstem po mapě, navštěvujeme známá místa, vyprávíme si	1,3,6
- vyprávíme si o starých pověstech českých a kreativně a scénicky je ztvárňujeme	1,2,3,4,5
- hrajeme společenské a vědomostní hry s tématem Česko	1,2,3,4,5,6
- povídáme si, kam bychom se chtěli podívat a proč	1,5
- sestavujeme mapu ČR z různých materiálů (papíry, víčka z PET lahví)	3,6
Cestovní abeceda	
- soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, zámku)	1,6
- zajímáme se o vlajky různých států, kreslíme je	1,6

II. LIDÉ KOLEM NÁS

RODINA

Naše rodina

- povídáme si o tom, co očekáváme od rodičů a co oni od nás	3,4
- diskutujeme o rolích v rodině a o jejich významu pro správné fungování rodiny	1,3,4
- zjišťujeme, jaké role zastávají členové rodin v jiných kulturách	1,3,4
- dramaticky ztvárňujeme běžné situace odehrávajících se v rodině a vyvozujeme z nich závěry	1,2,3,4
- představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme, kreslíme	3,4

Kdo patří do rodiny

- povídáme si o naší širší rodině	3,4
- pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny	2,3,4
- představujeme si, jaká bude naše rodina a výtvarně ji ztvárňujeme	2,3,4,5,6
- plánujeme a debatujeme o tom, jakými chceme být rodiči	2,3,4,5
- zjišťujeme, kdo je bratranec, sestřenice, strýc, švagr...	3,4,6
- vzpomínáme na velké rodinné srazy	3,4,6
- představujeme povolání našich rodičů a prarodičů	3,4
- zjišťujeme, kdy mají naše babičky a dědové narozeniny a svátek a připravujeme jim přáníčka	3,4,6
- čteme z knih, kde se vypráví o životě prarodičů, hledáme písničky o jejich životě, zjišťujeme kde a jak naši prarodiče žijí	2,6
- v imaginaci rozšiřujeme naši rodinu o nové členy – např. adoptivní sourozence jiné rasy, následně malbou vyjadřujeme vlastní pocity	1,2,3,4

Den matek

- diskutujeme o tom, co pro nás znamenají maminky, kreslíme, co pro nás dělají	1,3,4
- vyrábíme dárky a přáníčka pro maminky	3,4,5,6

Peníze

- povídání o tom, co je plýtvání (jídlem, penězi), jak můžeme šetřit	4,5
- na vycházce si všímáme cen výrobků, srovnáváme ceny potravin a dalšího zboží	2,4,5
- vyrábíme (kreslíme, stříháme) vlastní peníze	2,6
- hrajeme si na prodejnu (role prodavače a kupujícího)	1,3,6

KAMARÁDI

Moji kamarádi

- povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák	1,3,4
- diskutujeme o tom, jaké vlastnosti by měl mít kamarád a jak by se měl chovat člověk pro to, abych ho mohl/la označit za svého kamaráda	1,2,3,4
- malujeme portrét kamaráda	1,3,4
- zjišťujeme, jak se známe – poznávání podle hmatu a po hlase	1,3,5,4
- vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi	2,4
- mluvíme a píšeme o tom, co se nám na kom líbí (na lístek papíru každý něco napíše, přeloží a pošle dál)	3,4
- hrajeme hry pro rozvoj empatie	1,2,3,4
- hrajeme hry pro posílení soudržnosti ve družině	1,2,3,4
- hrajeme hry pro posílení psychické odolnosti	1,2,3,5

Rozdíly mezi námi, naše smysly

- mluvíme o lidech znevýhodněných fyzicky, psychicky a sociálně	1,2,3,4,5
- dorozumívání odezíráním (vcítění se do situace neslyšících)	4,5
- představujeme si pocity nevidomého	3,4,5
- zkoušíme malovat ústy, nohama	4,6
- cvičíme hmat (předměty v uzavřené krabici)	2,3,4
- pomocí navigace kamaráda se pokoušíme orientovat v prostoru (dojít poslepu k cíli)	2,4,5
- dramaticky ztvárňujeme příklady dobrých skutků	1,2,3,4,5,6

Lidé na planetě Zemi

- čteme a ilustrujeme příběhy z různých světadílů 3,6
- studujeme jiné kultury, vystřihujeme obrázky a články o různých zemích, vyprávíme si, snažíme se pochopit odlišnosti v národech 1,3
- sledujeme, jaká jsou typická národní jídla, exotické ovoce 1,2,6
- hrajeme hry dětí z jiných kontinentů 1,4,5,6
- vyrábíme indiánské čelenky 2,5,6
- učíme se indiánské, orientální, africké, romské a další tance 1,3,4

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Pravidla chování

- uvažujeme o významu věty: „Chovej se k druhým tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě.“ 1,2,3,4,5,6
- diskutujeme o významu slov „děkuji“, „prosím“ a „omlouvám se“ 1,2,3
- hrajeme drobné scénky s kouzelnými slovíčky 1,2,3
- učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se 1,2,3

Společenské chování

- denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě 1,2,3,4,5,6
- druhého potěšíme drobným dárkem, pochvalou, úsměvem 1,2,4
- učíme se předávat dárek, květiny 2,5
- tančíme lidové tance 1,4,5,6
- připravíme diskotéku, vybereme hudbu, učíme se diskotance 1,6
- povídáme si, jaké chování čekají dívky od chlapců a naopak 1,3
- diskutujeme o rolích dívek a chlapců, o tom, co se nám na druhém pohlaví líbí a co ne 3,4

Mluvíme správně?

- jazykolamy, dechová cvičení 1,3,5
- cvičíme rytmus a melodii jazyka pomocí říkadel a básniček 1,3,5
- vyprávíme si příběhy ze života 1,2,3,5,6
- dramatizujeme jednoduché pohádky a příběhy 1,2,6
- čteme se správnou artikulací z knih a časopisů pro poslech ostatním 1,3,6

Beze slov

- pracujeme s gesty, neverbální komunikací – nacvičujeme běžné situace 1,2,3,4,5
- pantomimicky předvádíme povolání, sporty, zaměstnání, pocity 2,3,5,6
- pantomimicky vyjadřujeme děje nebo situace ze známých pohádek 2,3,5,6

Návštěva divadla, kina, koncertu

- vybíráme vhodný oděv na kulturní představení, prohlížíme módní časopisy 1,4,6
- mluvíme o společenském chování na kulturním představení 1,4,6
- učíme se, kdy v divadle a na koncertě tleskat 1,2
- vyprávíme si o hudebních nástrojích, učíme se jejich názvy 1,3,6
- malujeme a kreslíme hudební nástroje 1,6
- uspořádáme družinový koncert – doprovod na orffovy nástroje 1,2,3,4,6
- ve skupinách připravujeme koncert s přírodními hudebními nástroji („lesní kapela“) 1,2,3,4

Na výstavě

- ukazujeme si obrazy slavných malířů 1,6
- připomínáme si, jak se na výstavě chovat 3,5,6
- připravujeme výstavku našich prací, zhotovíme plakát, pozvánky 2,4,6

V restauraci a u stolu

- připomínáme si pravidla slušného chování v restauraci 1,3,5
- cvičíme správné stolování 3,4
- vyrábíme prostírání z látky 2,3,4
- dramatizujeme scénky z restaurace, cvičíme role zákazník a číšník 1,2,3,4

Ve školní jídelně

- při stolování dodržujeme základní hygienické návyky, hodnotíme vzájemně naše chování u stolu 2,5
- denně nacvičujeme zásady stolování ve školní jídelně 1,3
- svačíme v čistém a kulturním prostředí 1,3

Základy mediální výchovy

- povídáme si o pořadech v TV, rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady 3,6
- vybíráme známé filmy, uvažujeme o možných variantách ukončení děje 3,4
- porovnáváme realitu s některými filmovými příběhy 2,3,5
- připravujeme vědomostní soutěže 1,2,6
- hodnotíme vhodné a nevhodné pořady v médiích, ovlivňování diváka 1,2,3,4,6

III. LIDÉ A ČAS

NÁŠ DENNÍ REŽIM – cyklické vnímání času

Během dne

- zabýváme se zásadami pravidelného denního režimu, rozlišujeme povinnosti a zábavu 1,2,3,6
- kreslíme, co nás baví, co méně, co děláme každý den 1,5,6
- hrou ukazujeme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme vhodnou denní dobu 1,5,6
- besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady 1,2,6
- společně připravujeme týdenní plány činnosti naší školní družiny 1,2
- plánujeme režim jednoho dne, týdne 1,5
- besedujeme na téma – jak jsme trávili víkend, co jsme zažili, plánujeme program na další víkend 2,3,4,5,6

Kalendář

- hovoříme o významných opakujících se událostech 1,3,6
- tvoříme roční kalendář důležitých akcí naší družiny 3,4
- společně připravujeme náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích, připomínáme si, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s těmito motivy 1,5,6

Příprava do školy

- hrajeme hry, při nichž využíváme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost, logické myšlení 1,3
- hrajeme didaktické hry 1,5
- vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejrady a proč 1,5
- uvědomujeme si své silné a slabé stránky 1,3,4
- seznamujeme se s křivkou výkonnosti 1,2

Měření času

- ukazujeme si různá měřidla času, měření času v historii lidstva 1,3,5
- kreslíme, malujeme a vytváříme různá měřidla času 1,5
- na vycházce pozorujeme věžní hodiny 2,3
- vyrobíme si z papíru vlastní hodiny s pohyblivými ručičkami 2,3,6

Přesnost

- říkáme si, co znamená přijít včas – pozdě 1,3
- vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády, sousedy 1,2,3,4,5,6
- povídáme si o nebezpečí spěchu (nebezpečná zranění) a dramaticky je předvádíme 5,6
- vyhledáváme spoje v jízdním řádu 2,4
- polemizujeme nad významem slov dochvilnost, přesnost 2,4

Náš volný čas

- diskutujeme nad významem volného času pro člověka 1,3,6
- seřazujeme vybrané činnosti podle užitečnosti pro člověka 1,2,3,6
- vzpomínáme na prázdniny, sbíráme pohlednice z míst, která jsme navštívili (tvoříme vláček) 1,2,6
- tvoříme víkendový zápisník, zápisy doplňujeme nalepenými vstupenkami a obrázky z míst, která jsme navštívili 1,2,6
- hovoříme o rozsahu volného času v jednotlivých vývojových fázích života člověka 1,3,6
- polemizujeme nad významem smysluplného trávení volného času, výtvarně ve skupinách zpracováváme činnosti zasahující do tohoto tématu 1,2,3,4,5,6

SVÁTKY, OSLAVY, TRADICE

Každý den má někdo svátek

- seznamujeme se se jmény v kalendáři, zapíšeme si všechny spolužáky, kteří mají v tomto školním roce svátek, abychom jim popřáli 1,4,5
- vyrábíme přání pro oslavence 1,4,6

Karneval

- tvoříme plakáty, pozvánky pro spolužáky, rodiče, pedagogy 2,3,4,5,6
- vyrábíme masky a různé karnevalové doplňky 2,4
- nacvičujeme a připravujeme program na karneval 1,6
- karnevalový rej 6
- kreslíme postřehy z karnevalu, co se nám nejvíce líbilo 3,4
- hrajeme role našich masek 1,6,4

Den české státnosti – Sv. Václav 28.9.

- studujeme význam a původ tohoto svátku 1,3
- ve skupinkách chystáme divadelní představení o životě sv. Václava 1,2,3,4,5

Vznik samostatného Československého státu 28.10.

- studujeme význam a původ svátku 1,3

Halloween

- hledáme původ a význam svátku 1,3,6

- dlabeme dýně	1,2,5
- vytváříme lampionky	1,2,5
- vyprávíme si a dramatinujeme strašidelné příběhy	1,2,3,4
- vytváříme strašidelné masky a kostýmy, hrajeme v nich hry a soutěžíme	1,2,3,4,5
Svátek všech zemřelých	
- hledáme původ a význam svátku	1,3,5,6
- diskutujeme nad smrtí a jejím významem	1,3
- zabýváme se eschatologickými otázkami	1,3,6
Den boje za svobodu a demokracii 17.11.	
- polemizujeme nad významy slov svoboda a demokracie	1,3,5
- nacvičujeme možnost demokratických řešení problémů	1,2,3,4,5
Advent	
- vyprávíme si o smyslu adventní doby, vnímáme začínající atmosféru Vánoc	2,3
- společně vyrábíme adventní věnce, vyprávíme si vánoční příběhy	3,4,5
- vyrábíme čerty, Mikuláše, anděly a reflektujeme uplynulý rok vzhledem k našemu chování	3,4,5
- připravujeme se na vánoční besídku, zdobíme třídu	3,6
- polemizujeme nad tématem konzumu	1,3
Vánoce	
- čteme si o narození Ježíška	1,3
- diskutujeme o významu vánočních dárků	1,3
- vyprávíme si o vánočních zvycích	1,3
- učíme se koledy, nacvičujeme vystoupení	1,6
- vyrábíme ze slaneého a kynutého těsta, pečeme a zdobíme perníčky	1,6
- hernu vyzdobíme vánočními dekoracemi, zdobíme stromček	6
- učíme se ozdobně balit dárky	2,6
- vyrábíme přáníčka a jmenovky k dárkům	4,6
- zkoušíme vánoční zvyky (dbáme na bezpečnost)	1,2,6
Masopust	
- masopustní zvyky	1,3,4
- vyrábíme masky	1,2,6
- pořádáme taneční karneval v tělocvičné škole	1,2,6
- vyzdobíme družinu vyrobenými maskami	3,4,5
Vítáme jaro	
- zpíváme a tančíme – písně o jaru	1,3,6
- povídáme si o jarních lidových tradicích, čteme úryvky z knih, kde se o nich vypráví	1,3,6
- vynášíme Moranu, připravujeme program na akci Vítání jara pro ostatní žáky	3,4,5
- vyrábíme tradiční předměty z proutí, slámy, papíru...	1,2,6
Velikonoce	
- připomínáme si křesťanský a pohanský původ Velikonoc	1,3
- čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem	1,3
- malujeme a zdobíme kraslice různou technikou, pleteme pomlázky	1,5,6
- zdobíme okna motivy jara a Velikonoc	5,6
- učíme se koledy	3,6
Den učitelů	
- pátráme, kdo byl Jan Amos Komenský, zajímáme se o jeho život a dílo	1,2,3
- vyrábíme drobné dárky a přáníčka pro paní učitelky	1,6
Čarodějnice	
- studujeme význam pálení čarodějnic a s ním zvyků spojených	1,6
- vyrábíme masky a kostýmy čarodějnic	4,5
- tancem ztvárňujeme čarodějnický sabat	1,2,3,4
- pořádáme čarodějnické odpoledne (hry, soutěže, opékání párků)	1,2,3,4,5,6
Den dětí	
- zjišťujeme význam Dne dětí, plánujeme oslavy – zábavní odpoledne, výlet	1,2,3
- oslava – diskotéka	3,4,5,6
Svátek práce – 1.5.	
- zjišťujeme význam práce pro člověka a jeho život	1,3,5
Den vítězství – 8.5.	
- studujeme význam a původ svátku	1,3,5
- hovoříme o 2. světové válce a o životě lidí během ní	1,3,5
Svátky, oslavy a tradice v jiných kulturách	
- studujeme významné svátky různých kultur, které následně prezentujeme v podobě mluveného slova, obrazových slidů, plakátů apod.	1,2,3,4,5,6

JAK SE MĚNÍ LIDÉ – lineární vnímání času

Vývoj člověka

- hovoříme o jednotlivých fázích života člověka (narození, dětství, raná dospělost, dospělost, stáří, umírání, smrt, o významných chvílích jeho života (svatba, promoce, narození dítěte.) 1,3,4
- významné mezníky v životě člověka dramatizujeme 1,2,3,4
- prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly pro jednotlivá období 1,3,4
- řadíme fotografie osob podle fází života 1,2
- co může člověk v jednotlivých věkových fázích zažít a naučit se 1,2,3
- vyprávíme si příhody z našeho dětství a malujeme je 1,3,5
- navštěvujeme domovy pro seniory 1,3,4,5
- připravujeme pro seniory vystoupení, dárečky 2,3,4,5

JAK SE MĚNÍ VĚCI, BUDOVI, OBEC

Proměny města, vesnice

- sbíráme pohlednice naší obce a hledáme změny 1,2,3
- na vycházce srovnáváme podobu domů, ulic, parků se starými pohlednicemi 2,3,5
- sledujeme stáří domů a hledáme nejstarší dům v obci 1,2,3

Kronika školy

- studujeme historii školy 1,2,3,4
- besedujeme s nejstarším učitelem školy o životě školy v minulosti 3,5
- prohlížíme si školní kroniky 2,3
- hledáme staré zprávy o naší škole 2,3,4
- zkoušíme psát kroniku družiny 3,6
- prohlížíme si staré učebnice, čteme si z nich 1,2,3

Role dětí v minulosti a dnes

- povídáme si o tom, jaký byl život dětí dříve, v různých společenských vrstvách, o jejich povinnostech, radostech i starostech 1,3,5
- zjišťujeme, od kdy chodí děti do školy, kdy byla zavedena povinná školní docházka 1,3
- besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, spotřebiče) 1,3
- hledáme rozdíly mezi dnešními a dřívějšími mravy 1,3
- hovoříme o tom, s jakými hračkami si hrály děti dříve a s jakými si hrají dnes 1,3
- kreslíme a vyrábíme z kartonu moderní elektrospotřebiče 4,6
- jak nám technika pomáhá – škodí ve volném čase 2,4,5,6

Šatník v proměnách času

- ve skupinkách studujeme, co se nosilo v minulosti a prezentujeme výsledky zjištění formou obrazové prezentace 1,2,3,4
- přehlídka oblečení a doplňků na téma: co se našlo v šatníku 5,6
- tvoříme fantastické modely, uspořádáme přehlídku nebo výstavku 2,6
- navrhujeme kostýmy budoucnosti, které předvedeme na módní přehlídce 1,2,3,4,5

Lidé a minulost

- čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, vyprávíme si o životě v minulosti 1,2,3,4,6
- učíme se zpívat lidové písně 1,2,6
- prohlížíme si staré dětské časopisy a časopisy o módě, bydlení a vaření 5,6
- pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích, společně vytváříme koláže (hrad, zámek, rytíře, dámy, koně, z textilu části historických oděvů 1,2,3,6

IV. ROZMANITOST PŘÍRODY

VESMÍR

- studujeme poznatky o galaxii, o zrodu naší planety, o sluneční soustavě 1
- sestavujeme sluneční soustavu 1,2,3,4,5
- poznáváme souhvězdí sluneční soustavy 1
- přemýšlíme o tom, jaký by mohl být život na jiných planetách 1,2,3,4,5
- výtvarně zpracováváme ve skupinách cizí planetu i s jejími obyvateli 1,2,3,4,5
- čteme odborné publikace o vesmíru 1,3,4

PŘÍRODA OKOLO NÁS – ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ

Planeta Země

- hovoříme o naší planetě jako o Matce Zemi, o domovu všech živých bytostí, o jejím významu 1,3
- studujeme strukturu planety Země a zakresluje její vrstvy 1,5
- pracujeme s hlínou, stavíme z písku 2,5

Stavíme z přírodnin

- při vycházkách do přírody si uvědomujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody,

- vyrábíme z nich drobné šperky	3,5,6
- stavíme domečky z přírodnin	2,5,6
- vyrábíme lesní skřítky, dáváme jim jméno, povídáme si, jaké příběhy zažili	1,2,3,4,5
- obtiskujeme listy, využíváme různé techniky výtvarné činnosti	1,2,6
- sledujeme život pod zvednutým kamenem	4,5
- malujeme na kameny	2,6
- sbíráme zajímavé kameny	1,2,6
Rostliny	
- povídáme si o různých odrůdách květin a jejich podmínkách k životu	3,5,6
- pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme, zaléváme	1,2,6
- z květin vytváříme příjemné životní prostředí	1,2,6
- navštívíme zahradnictví, sledujeme práci zahradnic	1,2,6
- pozorujeme klíčení semen	2,6
- čteme, Jak Křemílek a Vochochůrka zasadili semínko	2,3,4,6
- určujeme rostliny podle vůně a hmatu	1,3
- poznáváme plody stromů podle hmatu	1,2
- poznáváme, které lesní plody jsou jedovaté, které jedlé	1,2
- lisujeme a malujeme květiny, hledáme v atlasech údaje o nich	2,5
- lisujeme rostliny rostoucí na našich loukách, tvoříme z nich herbáře	1,6
- poznáváme houby (obrázky, atlas hub)	1,3
- besedujeme o sběru léčivých bylin, o výrobě léků, krémů, čajů z nich	1,3,4
Strom	
- na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si určitý strom, v knihách najdeme údaje o jejich růstu, pěstování, plodech	3,5,6
- poznáváme stromy podle listů	1,2
- obkresluje kůru stromů a všimáme si její struktury, přemýšlíme nad stářím stromů	1,3
- kreslíme určitý strom v jednotlivých ročních obdobích	2,6
- pohybem těla napodobujeme pohyb stromu v různém počasí	1,4
- využíváme listy a plody stromů pro koláže	1,2,3
Hmyz	
- čteme knihu Ferda Mravenec, kreslíme mravence a jiné brouky	1,6
- učíme se poznávat hmyz, pozorujeme jej na vycházkách	1,2
- učíme se chránit mraveniště a všechen hmyz	1,2
- výtvarně zpracováváme mraveniště	1,2,5
Ptactvo	
- při vycházkách a pobytu v přírodě pozorujeme život na stromech	1,2,3
- učíme se poznávat ptáky podle zpěvu a vzhledu	1,2,4
- kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo	1,2,6
- krmíme ptáčky v zimě, co jim chutná/škodí	3,5,6
- v zimě pozorujeme stopy ptáků ve sněhu	1,2
- besedujeme s myslivcem o lese a jeho obyvatelích	3,4,6
- zjišťujeme, kteří ptáci jsou stěhovaví	1,2,3,4
Zvířata	
- mluvíme o právu každého živočicha na život	2,3
- hrajeme pexesa, kvarteta s náměty živočichů	1,2,4
- soutěžíme v poznávání zvířat	1,2,3
- napodobujeme hlasy zvířat	2,3,4
- skládáme rozstříhané obrázky zvířat	2,4,6
- dramaticky ztvárňujeme pohádky a bajky o zvířatech	2,4,6
- pantomimicky předvádíme zvířata	2,3,5
- zajímáme se o chráněné živočichy (Červená kniha)	1,3,5,6
- při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody, tříbíme smysly	1,3,6
- z knih získáváme informace o životě zvířat v ZOO	1,3,6
- na vycházkách pozorujeme, kteří živočichové žijí v našem okolí	1,3,4
- skládáme origami	1,2,6
- kreslíme a malujeme oblíbená zvířata	1,6
- ze stop zvířat zkusíme udělat sádrový odlitek, poznáváme zvěř	1,2,3
Domácí zvířata	
- vyprávíme si o domácích zvířátkách, jakou péči potřebují	1,6
- přineseme si do školy domácího mazlíčka	1,2,3,4,6
- seznamujeme se s životem na farmě	1,6

ROČNÍ OBDOBÍ

Příroda a my

- besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat 1,2
- čteme si o přírodě a jejich proměnách 1,3
- učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou 1,3,5
- zpíváme písně o zvířatech, rostlinách, počasí, zkusíme jednoduchý pohybový doprovod 1,3
- malujeme změny v přírodě 1,3
- vědomosti procvičujeme v didaktických hrách 1,2

Podzim

- soutěž v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně 1,3
- vyrábíme draky, pořádáme drakiádu 2
- opékáme jablka, vuřty, brambory 4,5
- různými technikami pracujeme s listy stromů 1,2,5
- z listů a přírodnin tvoříme Podzimní vílu 1,2,5
- procvičujeme znalosti barev, rozlišujeme teplé a studené barvy 1,3

Zima

- připravujeme dárečky na vánoční strom pro zvířata 1,6
- zdobíme strom pro zvířátka v lesíku u školy 4,5
- stavíme sněhuláky, iglú, zjišťujeme, jak žijí Eskymáci v severně položených oblastech 1,2,3,4

Jaro

- pozorujeme jarní práce na zahradách a polích 1,3
- kreslíme a malujeme jarní květiny 1,6
- kreslíme mláďata domácích zvířat 1,5,6
- zpíváme a dramaticky ztvárňujeme píseň Když jsem já sloužil 1,5,6
- učíme se poznávat léčivé rostliny 1,5,6

Léto

- mluvíme o letních prázdninách a jejich významu pro děti 1,6
- reflektujeme prázdniny, vzpomínáme, co jsme prožili 1,3,4,6
- nacvičujeme cestování do ciziny 1,2,3,4

Týden, měsíc, rok

- vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce nebo roční období 1,2,3
- dramatizujeme pohádku O dvanácti měsíčkách, připravíme masky měsíců 1,2,3,4

Počasí

- vyhledáváme pranostiky, čteme je a přemýšlíme o jejich smyslu 1,2,3
- vytvoříme kalendář přírody, zaznamenáváme teplotu, vítr, srážky 1,3,4,6
- porovnáváme pranostiky s aktuálním vývojem počasí 1,3
- čteme předpověď počasí 1,3
- zjišťujeme původ přírodních jevů na obloze a dále je zakresluje 1,2,3,4,5
- Přemýšlíme, jaké oblečení si obléci v jakém počasí, kreslíme velký deštník 1,2,3,4,5

ŽIVLY

Voda

- voda, její skupenství, význam vody (dětská encyklopedie) 1,2
- kreslíme koloběh vody v přírodě, využíváme koláže 1,3,6
- provádíme jednoduché pokusy – odpařování vody, tání ledu a sněhu 1,2

Vzduch

- hovoříme o významu vzduchu pro živé tvory 1,3
- zkusíme kapacitu našich plic, zadržujeme vzduch v plicích 1
- provádíme dechová cvičení 1,6
- nafukujeme balonky, vyrábíme z nich zvířata 1,3,6

Oheň

- mluvíme o významu ohně pro člověka nyní a v dějinách lidstva 1,3
- pracujeme s voskem 1,5,6
- pozorujeme plamen svíčky, který dále výtvarně zpracováváme 1,5
- vyprávíme si o nebezpečí ohně (dobrý sluha, špatný pán – význam rčení) 1,3

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Den Země

- sbíráme náměty, co a jak by se dalo zlepšit na životním prostředí 2,3,4,5
- při vycházkách pozorujeme čistotu a úpravu prostředí, působení výfukových plynů na prostředí 1,3,5
- pomáháme při úklidu okolí školy 5,6

- třídíme odpad – plasty, papír (Recyklohraní) 1,5,6
- besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě 1,4,5
- při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji činnost člověka škodí a debatujeme o tom, co z toho vyplývá, představujeme si život na zničené planetě 1,2,3,4,6
- při vycházce sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu, navrhuje, jak chránit přírodní prostředí v našem okolí 1,3,5
- tvoříme výrobky z přírodních materiálů 4,6

Obrázky z cest

- sledujeme hustotu obyvatelstva a jeho vliv na životní prostředí 1,6
- shromažďujeme pohlednice z různých míst světa a v atlasech vyhledáme země 1,2
- k pohlednicím dokresluje typ krajiny nebo zvířata a rostliny, které tam můžeme najít 1,6

Cesta do pravěku

- besedujeme nad encyklopediemi o světě vyhynulých zvířat 1,3,6
- kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie, i podle obrázků 1,6
- pouštíme si film Cesta do pravěku, poznáváme obrazy Zdeňka Buriana 1,6
- studujeme na obrázcích jeskynní malby a jejich význam pro pravěké lidi a badatele 1,6

V. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

POZNÁVÁME SVÉ TĚLO

Já – my

- z encyklopedií vypisujeme zajímavosti o lidském těle, jeho funkcích, seznamujeme s nimi ostatní 1,2,3
- na velký papír obkresluje postavy a do obrysu zakresluje nejdůležitější tělesné orgány, o jejichž funkcích dále diskutujeme 3,4,5
- zjišťujeme, kolik vážíme, měříme, míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme během školního roku 1,2,3
- sledujeme frekvence tepu v různých situacích 1,3,6

PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ

Naše tělo

- otužování a zdravý životní styl 1,3
- relaxace a odpočinek (odpočinek tělesný, duševní) 5,6

Čistota – půl zdraví

- kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistota rukou, kapesníky..), čistotu oděvu a jeho vhodnost na vnitřní a venkovní teplotu 3,5,6
- besedujeme o osobní hygieně a jejím významu 1,4,5
- připomínáme hygienické zásady při kašli, rýmě, kýchání, použití WC stolování atd. upozorňujeme na prohřešky proti těmto zásadám 1,2,3

Jídelníček

- zabýváme se zásadami zdravé výživy, vyváženou stravou a problematikou konzumu 1,2
- kreslíme a modelujeme ovoce a zeleninu 1,3,6
- sestavujeme zdravý jídelníček a doplňujeme ho obrázky 3,4
- v časopisech hledáme obrázky zdravých a méně zdravých potravin, tvoříme koláže 1,2,3,6
- soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, hmat)zeleniny a ovoce, koření 1,3
- připravíme si ve družině „ovocné odpoledne“ – ovocná svačinka 4,6
- připravujeme a účastníme se družinového pikniku 2,3,4,6

Chci být zdravý

- čteme si o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci 1,6
- hovoříme o psychické stránce člověka a o jejím vlivu na naše zdraví 1,3,6
- vyprávíme si o režimu dne, vhodné skladbě činností 1,3
- povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je expirační doba u léků 1,2,3
- učíme se ošetřovat jednoduchá zranění 1,2

U lékaře

- při vycházce jdeme ke zdravotnímu středisku, hovoříme o různých odděleních v nemocnici, zjišťujeme, kde je lékařská pohotovost 1,5
- vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se může stát při jízdě na kole, koupání.. 1,3
- vyprávíme si o zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře, lékař= pomocník při udržování našeho zdraví 1,4
- besedujeme s lékařem nebo zdravotní sestrou o jejich práci 1,3,5
- hrajeme si na lékaře, pacienty, zdravotní sestry, řidiče sanitky, nebojíme se návštěvy lékaře 2,3

Příroda léčí

- vyhledáváme v atlasech léčivky, kreslíme je, zjišťujeme jejich účinky 1,5

- pěstujeme vybrané bylinky	1,6
- z nasbíraných bylinek a šípků si uvaříme čaj	1,6
- ukázky z knížek o tom, jak se dříve léčilo	1,3
Pečujeme o svůj vzhled	
- procvičíme tělo protahovacími a posilovacími cviky při každodenních tv chvilkách	6
- soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a dovedností v péči o náš zevnějšek	2,3
- zajímá nás, které jednoduché kosmetické přípravky můžeme používat	1,2,3
- ve skupinkách soutěžíme v kadeřnickém a kosmetickém umění	1,2,3,4,5
Náš úsměv	
- povídáme si o péči o náš chrup	1,2,3
- procvičujeme techniku správného čištění zubů	1,2
- besedujeme se stomatologem nebo jeho zdravotní sestrou	1,2
- provádíme relaxační cvičení, pozitivní imaginaci si zlepšujeme náladu	1,6
- hovoříme o tom, že úsměv a dobrá nálada mají vliv na naše tělo a na naše zdraví	1,6
Co nás může ohrozit	
- předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích, apod. abychom se vyhnuli úrazu	1,4
- učíme se přivolat pomoc dospělého, policie, lékaře	1,3
- besedujeme o trestných činech vůči dětem	3,4,5
- poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny	1,2,6
- ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé)	1,3,5
- na výletech, na vycházkách si uvědomujeme možná nebezpečí a zjišťujeme, jak jim předcházet	1,2,6
- vyprávíme, co nebezpečného se nám přihodilo, jak jsme situaci zvládli	3,5
- beseda o návykových látkách a dalších nebezpečích (injekční jehly na pískovišti, neznámé nápoje, bonbóny od cizích lidí...)	1,2,3,4,6
- hovoříme o gamblerství a o nebezpečí počítačových her	1,2,3,4,5,
Ochránci pořádku	
- beseda o práci příslušníků policie, o porušování zákonů a jejich potrestání, o předcházení trestnému jednání (alkohol, drogy, krádeže..)	1,4
- návrh plakátu o boji proti alkoholu, drogám, kouření	1,4,5
První pomoc	
- besedujeme o tísňových linkách, zjišťujeme zásady hovoru	1,3,4,5,6
- zjistíme, co má obsahovat příruční lékárnička	1,2,6
- učíme se zásadám první pomoci	1,2,3,5
- přenášíme zraněného, poskytujeme první pomoc při zlomenině a dalších úrazech	1,2
- hovoříme o tom, jak se chovat při dopravní nehodě	1,2,3,4
Učíme se pořádku	
- věnujeme se sebeobslužné činnosti, uklízíme si školní tašky, opravujeme hry, udržujeme pořádek ve hrách a hračkách	2,5,6
- rozhovor o vandalismu	2,5,6
- hodnocení herny, návrhy na vylepšení	2,6

CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN

Pobyt venku

- denně chodíme do přírody, na školní hřiště...	5,6
- každý týden se naučíme novou hru	6
- pořádáme jednoduché soutěže s míčem nebo švihadlem	6
- relaxujeme při spontánních hrách individuálně či ve skupinách	6
- při vycházkách překonáváme přírodní překážky	5,6
- prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě	1,4,5,6
- hrajeme hry podporující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě	6
- hrajeme pohybové hry, cvičíme, zpíváme	6
- seznamujeme se s pravidly míčových her a dodržujeme je při hře	6
- připravujeme hry pro sportovní odpoledne	3,4,5
- kreslíme sportovce, plakáty, diplomy	6
- víme, co je fair – play a snažíme se podle této zásady jednat	1,2,5
- výsledky soutěží společně vyhodnocujeme	3,5